Rada
Evropské unie

Brusel 20. listopadu 2026
(OR. en)

15479/26

CULT 138
CULT HERIT 33

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o pracovním plánu EU pro kulturu na období 2027–2030

Delegace naleznou v příloze výše uvedené usnesení, které na svém zasedání dne 20. listopadu 2026 schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport.

PŘÍLOHA

Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o pracovním plánu EU pro kulturu na období 2027–2030

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

POTVRZUJÍCE

– dlouhodobou strategickou vizi, jak učinit kulturu jádrem evropské identity, nastíněnou ve společném prohlášení „Evropa pro kulturu – kultura pro Evropu“, na němž se dohodly Rada Evropské unie, Evropský parlament a Evropská komise dne 18. června 2026[1];

UZNÁVAJÍCE

– pracovní plány EU pro kulturu a výsledky dosažené v jejich rámci, které stanoví politické priority na vysoké úrovni a program zapojení členských států do kulturní politiky na úrovni Unie zaměřený na budoucnost;

UZNÁVAJÍCE

– vnitřní hodnotu kultury, jakožto zdroje smyslu, inspirace, inovací, lidského propojení, vzájemného porozumění, identity a společenství;

– skutečnost, že kulturní a jazyková rozmanitost Evropy představuje společné dědictví, které bychom měli uchovávat, podporovat a chránit ve prospěch všech;

– ústřední úlohu kultury, kterou hraje při ochraně demokracie a prosazování evropských hodnot, jakož i při podpoře míru, odolnosti společnosti, sociálního dialogu, začleňování, sociální soudržnosti a zdraví a dobrých životních podmínek všech občanů Unie;

[1] Úř. věst. C/2026/3440, 25.6.2026.

– úlohu kultury při prosazování genderové rovnosti a potřebu, aby Unie usilovala o odstranění nerovností a podporovala rovnost ve všech svých činnostech v souladu s článkem 8 SFEU;

– jedinečnou úlohu kulturních a kreativních odvětví, která nastolováním otázek udržitelnosti, odolnosti a přizpůsobení se změně klimatu přispívají k urychlování ekologické transformace v souladu s cíli Unie;

– klíčovou úlohu kulturních a kreativních odvětví při vytváření pracovních míst v celé Unii a při podpoře růstu, konkurenceschopnosti, inovací a udržitelného rozvoje podporujícího začlenění;

– význam kultury ve dvoustranných a mnohostranných vnějších vztazích a spolupráci EU, a zejména v jejím partnerství s UNESCO a Radou Evropy;

S OHLEDEM NA

– pokračující válečnou agresi Ruska proti Ukrajině, včetně cíleného ničení kulturního dědictví, útoků na ukrajinské kulturní a kreativní odvětví a na ukrajinské umělce a pracovníky v kulturním odvětví;

– přetrvávající geopolitickou nestabilitu na celém světě, včetně regionů zasažených konflikty, která představuje významnou hrozbu pro kulturní dědictví, umělce a pracovníky v kulturním odvětví a má na ně dalekosáhlé dopady;

– skutečné a bezprostřední dopady environmentální a klimatické krize na kulturní krajinu a kulturní dědictví a obecněji na kulturní a kreativní odvětví, přičemž Evropa – nejrychleji se oteplující kontinent na planetě – zažívá bezprecedentní ztrátu biologické rozmanitosti, zhoršující se cykly vln veder, přírodních požárů, sucha, silného sněhu, povodní, mořských vln veder a vichřic[2];

---

[2] *European State of the Climate Report 2025* (Zpráva o stavu klimatu v Evropě v roce 2025), https://climate.copernicus.eu/esotc/2025.

– přetrvávající výzvy, jimž demokracie čelí v celé Unii i na celém světě, včetně ohrožení umělecké svobody a autonomie kulturních institucí, a na pokračující úsilí o pomoc při koordinaci, mobilizaci, doplňování a posilování kolektivní reakce Evropy na tyto výzvy[3];

– rychlý vývoj digitálních technologií, zejména umělé inteligence, který vytváří příležitosti k podpoře tvůrčích postupů a ochraně a rozvoji kulturního dědictví a zároveň vyvolává obavy ohledně hrozeb pro lidskou kreativitu, kulturní a jazykovou rozmanitost, jistotu zaměstnání, kybernetickou bezpečnost, svrchovanost v oblasti údajů, spravedlivou odměnu a ochranu práv duševního vlastnictví v kulturních a kreativních odvětvích;

PŘIPOMÍNAJÍCE

– sdělení Kulturní kompas pro Evropu vydané Komisí dne 12. listopadu 2025[4];

– zprávu Komise o pracovním plánu EU pro kulturu na období 2023–2026 ze dne 2. července 2026;

– související politické dokumenty, uvedené v příloze IV tohoto usnesení;

SOUHLASÍ s tím, že

– na podpoře zvyšování evropské kulturní spolupráce, prosazování kulturní a jazykové rozmanitosti a poskytování evropské přidané hodnoty s přihlédnutím k současnému kulturnímu, sociálnímu, hospodářskému, bezpečnostnímu a politickému kontextu a s náležitým ohledem na zásady subsidiarity a proporcionality;

---

3 Viz Evropský štít pro demokracii: podpora silných a odolných demokracií

4 Dokument 15410/25.

– na následujících oblastech zaměření na období 2027–2030, inspirovaných klíčovými směry Kulturního kompasu pro Evropu 2025:

a) Posilování evropských hodnot, kulturních práv a umělecké svobody;

b) Posílení postavení umělců a pracovníků v kulturním odvětví a podpora lidí a společnosti;

c) Kultura a konkurenceschopnost, odolnost, inovace, udržitelnost a soudržnost;

d) Mezinárodní kulturní vztahy a partnerství.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY,

– aby při rozvoji své vlastní vnitrostátní politiky v oblasti kultury ve vhodných případech zvážily oblasti zaměření tohoto pracovního plánu a příležitosti ke spolupráci mezi členskými státy, které z těchto oblastí vyplývají.

VYZÝVAJÍ EVROPSKOU KOMISI, aby

– na základě dobrovolných příspěvků členských států EU vypracovala do června 2030 zprávu o provádění pracovního plánu EU pro kulturu na období 2027–2030;

– pravidelně informovala Radu o provádění pracovního plánu pro kulturu na období 2027–2030 a případně jeho konkrétních opatření, aby si členské státy zachovaly celkový přehled o pokroku a výsledcích, a zároveň spolupracovala s členskými státy na zajištění náležitého zviditelnění a zpřístupnění výsledků pro kulturní odvětví a občany.

I. OBLASTI ZAMĚŘENÍ

a) Posilování evropských hodnot, kulturních práv a umělecké svobody

Sociální, kulturní a geopolitický vývoj během předchozích pracovních plánů pro kulturu ukázal, že při prosazování evropských hodnot, posilování demokracie a budování silnějších a odolnějších společností hraje kultura strategickou úlohu. Opatření v rámci pracovního plánu na období 2027–2030 by měla dále zvyšovat porozumění kulturním právům a informovanost o nich jako způsobu, jak zlepšit přístup ke kultuře a účast na ní, jakož i svobodu uměleckého projevu a tvorby.

Přístup ke kultuře a účast na ní zůstávají základními pilíři kulturních práv, jak se uznává ve zněních příslušných nástrojů v oblasti lidských práv[5]. Pracovní plán by měl podporovat koordinovanou činnost Unie zaměřenou na prosazování inkluzivní účasti na kultuře a kulturním dědictví, a to jak hmotném, tak nehmotném, a na digitálních kulturních statcích. Kulturní instituce, mimo jiné knihovny, muzea, divadla, kina a památky kulturního dědictví, jakož i vysoce kvalitní prostředí pro život podporují demokratickou účast a občanskou angažovanost a zároveň posilují komunitní kulturní a sociální centra. To je obzvláště důležité pro mladé a starší lidi, venkovské a odlehlé komunity, a to i v nejvzdálenějších regionech Unie, pro osoby se zdravotním postižením a marginalizované skupiny.

5 Viz například Všeobecná deklarace lidských práv a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

Ohrožení umělecké svobody, které má mnoho podob, zůstává v kulturních a kreativních odvětvích klíčovým problémem[6]. Zúčastněné strany vyzvaly k přijetí opatření v reakci na tyto hrozby, mezi které patří vypracování spolehlivých ukazatelů a monitorování umělecké svobody v jednotlivých zemích. Měla by být posílena spolupráce s Radou Evropy a organizací UNESCO s cílem podpořit stávající iniciativy, rozvíjet společné iniciativy v budoucnu a zabránit zdvojování činností.

Pracovní plán by měl přispět ke zvýšení povědomí o zásadách a hodnotách, které jsou součástí evropského kulturního dědictví a které představují společný zdroj historického povědomí, porozumění, identity, dialogu, soudržnosti a kreativity.

b) Posílení postavení umělců a pracovníků v kulturním odvětví a podpora lidí a společnosti

Posílení postavení, zlepšení pracovních podmínek a přeshraniční mobility umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích při současném respektování úlohy a autonomie sociálních partnerů zůstává klíčovou prioritou kulturních politik v Unii a má zásadní význam pro ochranu životaschopnosti a zvýšení vlivu kulturních a kreativních odvětví. Umělci a pracovníci v kulturním odvětví mají právo na spravedlivé, rovné, dobré a bezpečné pracovní podmínky, přičemž spravedlivá odměna a vhodné pracovní podmínky rovněž pomáhají zachovat uměleckou svobodu a kulturní a jazykovou rozmanitost. Usnadnění mobility v celé Evropě má zásadní význam pro prohloubení umělecké a tvůrčí spolupráce, podporu příležitostí k profesnímu rozvoji a zajištění oběhu kulturních děl.

[6] Viz například zpráva Komise o pracovním plánu EU pro kulturu na období 2023–2026.

Pracovní plán na období 2027–2030 vychází z dosavadních kolektivních evropských snah, jejichž cílem je chránit postavení umělců a zajistit spravedlivé odměňování umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích na vnitrostátní a regionální úrovni. V zájmu zajištění kontinuity by měla být zohledněna doporučení uvedená ve zprávě pracovní skupiny pro otevřenou metodu koordinace (dále jen „OMK“) z roku 2023 nazvané „Postavení a pracovní podmínky umělců a kulturních a tvůrčích pracovníků“, mimo jiné prostřednictvím hodnocení a sdílení osvědčených postupů. Pracovní plán by měl rovněž podporovat příspěvek Rady k rozvoji budoucích politických iniciativ v této oblasti, mimo jiné prostřednictvím včasných příspěvků k Chartě umělců EU[7].

Pracovní nejistota a genderové rozdíly i rozdíly v zastoupení mají i nadále negativní dopady na dobré životní podmínky umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, které by se měly během tohoto období i nadále řešit. Význam prohlubování dovedností a odborné vzdělávání umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, a to i v oblasti tradičních dovedností a řemesel, jakož i nových digitálních technologií, rovněž poroste, neboť technologické a hospodářské změny budou mít na tato odvětví i nadále dopad. Mezi další důležité otázky patří zlepšení vzdělávání v oblasti kultury a umění, filmové a mediální gramotnosti prostřednictvím formálního, neformálního a informálního učení jako součásti celoživotního učení.

Kromě toho se v pracovním plánu prosazuje další pokračování ve spolupráci na úrovni EU v oblasti kultury a zdraví a úloha kultury při podpoře dobrých životních podmínek, kvality života, duševního a sociálního zdraví a odolnosti komunit. V návaznosti na zprávu skupiny pro OMK z roku 2025 nazvanou „*Culture and Health – Time to Act*“ (Kultura a zdraví – čas jednat) podpoří tato práce vypracování pokynů EU týkajících se kultury, zdraví a dobrých životních podmínek[8].

---

7 Iniciativa Komise v rámci Kulturního kompasu pro Evropu.

8 Iniciativa Komise v rámci Kulturního kompasu pro Evropu.

c) Kultura, konkurenceschopnost, odolnost, inovace, udržitelnost a soudržnost

Evropská kulturní a kreativní odvětví mají zásadní význam pro konkurenceschopnost, zaměstnanost a inovace v Unii. Čelí však nebývalým hospodářským a technologickým výzvám. V době značné hospodářské nejistoty, inflace a tlaku na vnitrostátní rozpočty by měl pracovní plán na období 2027–2030 podporovat strategické investice do kulturních a kreativních odvětví. Vedle začleňování kultury do veřejného financování na všech úrovních, včetně mechanismů financování Unie, by mohl být zvláštní důraz kladen na inovativní přístupy k financování, včetně filantropie, partnerství veřejného a soukromého sektoru a dalších mechanismů pro mobilizaci soukromého kapitálu. Pro zvýšení povědomí o příležitostech a posílení spolupráce bude důležité podpořit rozvoj a výměnu osvědčených postupů v oblasti inovativních nástrojů financování a zapojit širokou škálu zúčastněných stran z různých regionů, včetně těch, které mají omezené kapacity, a nejvzdálenějších regionů. Udržitelné a předvídatelné investice do kultury jsou i nadále klíčové pro ochranu kulturní a jazykové rozmanitosti, kulturního dědictví, umělecké svobody a dlouhodobé odolnosti kulturních a kreativních odvětví.

V období 2027–2030 musí Evropa usilovat o řešení dopadu umělé inteligence, zejména generativní umělé inteligence, na kulturní a kreativní odvětví a vyvažovat příležitosti a potenciální hrozby, které přináší. Patří mezi ně dopady na lidskou kreativitu, zaměstnanost, spravedlivou odměnu, obchodní modely, konkurenceschopnost, využívání dat, autorské právo a práva s ním související, transparentnost, přístupnost, dohledatelnost, jazykovou rozmanitost a zdůrazňování evropského obsahu. Řešení těchto dopadů vyžaduje modernizaci infrastruktury autorských práv[9]. Zásadní význam pro sledování vývoje v této rychle se rozvíjející oblasti, určování vhodných politických reakcí a předcházení zdvojování práce probíhající v jiných přípravných orgánech Rady při současném respektování oblastí odborných znalostí a pravomocí bude mít nepřetržitá výměna mezi členskými státy, podpořená politickými dialogy, strategickými prognostickými činnostmi a zapojením zúčastněných stran. Plánovaná strategie pro AI v kulturních a kreativních odvětvích[10] bude vycházet z konzultací s členskými státy.

---

[9] Infrastrukturu autorských práv je třeba chápat jako „soubor pravidel, technologií a institucí, jež představují rámec činností při správě údajů v rámci kreativních odvětví“.

[10] Iniciativa Komise v rámci Kulturního kompasu pro Evropu, která vychází ze Strategie pro využívání umělé inteligence.

Pro zlepšení dostupnosti a srovnatelnosti údajů o evropské kultuře a tím i zlepšení monitorování a hodnocení hospodářského, environmentálního a sociálního dopadu kulturních a kreativních odvětví na širší ekonomiku a společnost budou zapotřebí další koordinovaná opatření. Pracovní plán by měl přispět k rozvoji plánovaného datového centra EU pro kulturu[11].

Reakci vyžaduje také přetrvávající dopad klimatické krize na evropská odvětví kultury a kulturního dědictví, jakož i jiných probíhajících konfliktů a krizí způsobených člověkem. Kultura a kulturní dědictví by měly být i nadále náležitě zohledňovány v příslušných strategiích a meziodvětvové spolupráci v rámci přístupu Unie k připravenosti, a to i ve společném sdělení o Strategii unie připravenosti. Pracovní plán by měl zároveň posílit spolupráci v oblasti rizikové připravenosti, prevence a řízení rizik, při střednědobém a dlouhodobém přizpůsobování se změně klimatu a reakcích na mimořádné události v kulturních a kreativních odvětvích, jakož i při obnově a rekonstrukci kulturního dědictví. Měl by urychlit využívání digitalizace pro zachování kultury a kulturního dědictví, včetně audiovizuálních archivů.

Podpora ochrany, uchovávání, obnovy a propagace hmotného a nehmotného kulturního dědictví, včetně kulturního dědictví pod vodní hladinou, má i nadále zásadní význam pro rozvoj společné evropské identity, sociální soudržnost a udržitelný rozvoj. Úsilí v boji proti nedovolenému obchodu s kulturními statky a v oblasti ochrany kulturního dědictví před ničením způsobeným přírodními katastrofami, změnou klimatu, konflikty, krádežemi z kulturních institucí a lidským zásahem vyžaduje trvalou spolupráci, sdílení znalostí a začlenění do širších opatření v oblasti reakce na konflikty a krize a připravenosti.

[11] Iniciativa Komise v rámci Kulturního kompasu pro Evropu.

Kulturní a kreativní odvětví by měla být podporována v jejich snaze pokračovat v ekologické transformaci a zvýšit udržitelnost, mimo jiné prostřednictvím infrastruktury odolné vůči změně klimatu, udržitelných výrobních procesů a snížení emisí skleníkových plynů.

V souladu s Novým evropským Bauhausem[12] by zvláštní pozornost měla být věnována kvalitě zastavěného prostředí a tomu, jakou úlohu při dosahování této kvality hraje odvětví architektury. Je rovněž nutno uznat, že kulturní a kreativní odvětví jsou hybateli změn, které přispívají k podpoře odpovědnosti za životní prostředí a udržitelnosti. V této souvislosti by pracovní plán měl vycházet z doporučení zprávy pracovní skupiny pro OMK z roku 2025 nazvané „*Creative shifts: Empowering culture for sustainable living*“ (Kreativní změny: Posílení postavení kultury v zájmu udržitelného života).

Pracovní plán by měl dále podporovat spolupráci na rozvoji politiky v některých kulturních a kreativních pododvětvích, jako je audiovizuální odvětví (včetně kinematografie, televizního vysílání, videoher a multimédií), hudební odvětví, odvětví knihoven, vydavatelské odvětví a odvětví knih, kreativní móda a design, architektura a odvětví kulturního dědictví, s cílem posílit konkurenceschopnost, odolnost, inovace a udržitelnost.

---

12 Rovněž v souladu s prací skupiny pro OMK složené z odborníků členských států na investice do vysoce kvalitní architektury a prostředí pro život pro všechny (2021).

d) Mezinárodní kulturní vztahy a partnerství

Pracovní plán by se měl zaměřit na úlohu kultury v rámci vnější činnosti a diplomacie Unie a měl by vycházet z doporučení zprávy skupiny pro OMK o správě mezinárodních kulturních vztahů nazvané: *‘From soft power to Deep Power: EU Governance of ICR in a Changing World’.* („Od ‚měkké‘ síly k ‚hlubokému vlivu‘: správa mezinárodních kulturních vztahů ze strany EU v měnícím se světě“). Opatření v rámci pracovního plánu by měla podporovat soudržný přístup k mezinárodním kulturním vztahům a zajistit zapojení členských států do přípravy a provádění strategického přístupu EU k mezinárodním kulturním vztahům.

Užší spolupráce s Radou Evropy, organizací UNESCO a dalšími příslušnými mnohostrannými partnery může podpořit spolupráci a zabránit zdvojování práce na společných prioritách. S ohledem na přetrvávající geopolitickou nestabilitu by měla být zvláštní pozornost věnována ochraně kultury a kulturního dědictví v regionech zasažených konflikty. Vzhledem k tomu, že cílené útoky na kulturní dědictví, kreativní infrastrukturu a umělce na Ukrajině pokračují a konflikty i na jiných místech ovlivňují kulturní život, měly by členské státy zachovat koordinovanou reakci v souladu s iniciativami, jako je přístup Týmu Evropa ke kulturnímu dědictví na Ukrajině a další příslušná opatření[13].

Výsledný dokument MONDIACULT 2025 poskytuje jasný plán pro společná globální opatření na podporu úlohy kultury v rámci udržitelného rozvoje a pro utváření rozvojové agendy na období po roce 2030. Opatření stanovená v pracovním plánu by měla tuto vizi podpořit a v jejich rámci by měly být vypracovány společné příspěvky k příslušným diskusím s cílem posílit úlohu kultury jako hybné síly udržitelného rozvoje, mimo jiné prostřednictvím pokroku v práci na dosažení těchto cílů na konferenci MONDIACULT plánované na rok 2029 a zapojením do dalších příslušných mezinárodních procesů.

[13] V této souvislosti viz bod 13 závěrů Evropské rady ze dne 18. a 19. června 2026 (EUCO 8/26).

II. PROVÁDĚNÍ A PRACOVNÍ METODY

Pracovní plán pro kulturu na období 2027–2030, který vychází ze společného prohlášení „Evropa pro kulturu – kultura pro Evropu“, určuje společné výzvy členských států v oblasti kulturní politiky a umožňuje spolupráci a výměnu mezi členskými státy. Stanovuje mimo jiné priority, které mají předsednictví Rady zvážit a které mají sloužit jako podklad pro jednání na úrovni Rady. Pracovní plán by měl usnadnit strukturované zapojení a příspěvky členských států ke klíčovým stěžejním opatřením uvedeným v Kulturním kompasu.

Pracovní plán nastiňuje témata pro diskusi a debatu na příslušných úrovních během daného období, jakož i klíčová témata pro pravidelný přezkum na úrovni pracovní skupiny v rámci Výboru pro kulturní otázky.

Nastiňuje rovněž další opatření pro koordinovanou spolupráci EU mezi úředníky a odborníky, včetně činností zaměřených na vzájemné předávání poznatků, hodnocení a skupin pro OMK.

Přezkum a flexibilita

Zachování flexibility a přizpůsobitelnosti v ustanoveních a provádění pracovního plánu EU pro kulturu je klíčové pro to, aby bylo možné reagovat na potřeby kulturních a kreativních odvětví v náročném a měnícím se politickém, sociálním a hospodářském prostředí. Na konci každé trojice předsednictví v časovém rámci tohoto pracovního plánu proto úřadující předsednictví zprostředkuje jednání v rámci Výboru pro kulturní otázky s cílem poskytnout neformální aktuální informace o opatřeních stanovených v pracovním plánu. Tento neformální přezkum bude zaměřen na dosažený pokrok a dopad přijatých opatření a v jeho rámci mohou být s ohledem na dosažené výsledky nebo příslušný vývoj politiky na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni navrženy úpravy navazujících opatření.

To nebrání dalším předsednictvím v tom, aby podle potřeby iniciovala další neformální přezkumy.

Začleňování kulturní politiky do hlavních oblastí politiky

Zásadní význam má i nadále zvýšená koordinace a spolupráce mezi kulturní politikou a dalšími fóry EU a členských států pro tvorbu politik. Začleňování kulturní politiky a koordinovaná opatření v této oblasti mají zásadní význam pro využití potenciálu kultury jako hybné síly společenského pokroku. Cílem pracovního plánu je proto posílit meziodvětvovou spolupráci a předávání znalostí s příslušnými institucemi. To zahrnuje spolupráci na odborné úrovni, užší interakci mezi různými přípravnými orgány Rady a větší zapojení příslušných zúčastněných stran.

III. ČINNOSTI

A. Politické dialogy – Umělá inteligence a kulturní a kreativní odvětví

Cíl: podporovat politickou spolupráci a výměnu informací o příležitostech a výzvách, které umělá inteligence (AI) přináší, včetně výměny zkušeností s vnitrostátními opatřeními, jakož i praktických pokynů a budování kapacit pro kulturní a kreativní odvětví, a přispívat k rozvoji a provádění budoucí strategie EU pro AI v kulturních a kreativních odvětvích.

Odůvodnění: AI představuje pro kulturní a kreativní odvětví významné výzvy a příležitosti. Mezi klíčové otázky, které členské státy identifikovaly, patří etické, udržitelné, odpovědné a na člověka zaměřené trénování a využívání AI; dodržování autorských a souvisejících práv; transparentnost při používání chráněného obsahu; podmínky zaměstnávání a pracovní podmínky; spravedlivé odměňování v kulturních a kreativních odvětvích; kulturní a jazyková rozmanitost; dopad umělé inteligence na tvůrčí praxi, jakož i údaje o kultuře jako zdroj pro umělou inteligenci a inovace. Zatímco některé z těchto záležitostí se řeší prostřednictvím jiných politických iniciativ, mnoho otázek souvisejících s AI by mělo být zohledněno v připravované strategii pro AI v kulturních a kreativních odvětvích. V pracovním plánu na období 2027–2030 je zároveň navržena řada cílených politických dialogů, které mají řešit různé nově vyvstávající otázky související s AI a kulturními a kreativními odvětvími a podpořit lidskou kreativitu, inovace a rozmanitost ve věku AI. Vzhledem k rychlému tempu vývoje AI mohou flexibilní, ale pravidelné politické dialogy poskytnout strukturu umožňující pohotové, cílené a agilní výměny a intervence týkající se aktuálních otázek AI po dobu trvání pracovního plánu.

Poznatky, osvědčené postupy a doporučení z politických dialogů by měly být podkladem pro politické a odborné diskuse. Úplný seznam konkrétních témat by měl být pružný, aby bylo možné reagovat na nově se objevující problémy.

Mezi orientační témata mohou patřit mimo jiné tato:

1. AI a kulturní a jazykové rozmanitost

Cíl: prozkoumat opatření, která by řešila dopad AI na kulturní a jazykovou rozmanitost, účast na kulturním životě v digitálním prostředí, dostupnost a dohledatelnost rozmanitého evropského obsahu.

Očekávaný výstup: návrhy, nápady a doporučení, jak chránit a zvyšovat kulturní rozmanitost online a podporovat účast regionálních a menšinových jazyků v systémech AI, jakož i otázky týkající se dostupnosti a dohledatelnosti rozmanitého obsahu. Zjištění by měla vycházet z širšího vývoje strategie AI pro kulturní a kreativní odvětví a doplňovat ji a měla by být základem probíhající globální diskuse na mezinárodních fórech o kulturní politice, včetně těch, které se konají v rámci úmluvy UNESCO z roku 2005.

2. AI a zaměstnanost v kulturních a kreativních odvětvích

Cíl: prozkoumat potenciální dopad na propouštění pracovníků a transformaci pracovních míst a zaměstnanost v kulturních a kreativních odvětvích, pracovní podmínky, spravedlivou odměnu, lidskou kreativitu, potřeby v oblasti dovedností, kritické myšlení a gramotnost v oblasti AI.

Očekávaný výstup: vzájemné hodnocení/shromažďování důkazů o dopadu AI na trh práce a zvážení nových politických reakcí.

3. Další nové otázky spojené s AI

Případný další politický dialog (nebo dialogy) o AI a kulturních a kreativních odvětvích by mohl sloužit k usnadnění výměny informací o dalších nových otázkách, a to i v souvislosti s příslušnými iniciativami přijatými na vnitrostátní úrovni, jakož i s klíčovými prioritami pro opatření stanovenými ve strategii EU pro AI v kulturních a kreativních odvětvích. Možná témata mohou zahrnovat:

- umělecké vzdělávání, dovednosti a odborná příprava ve věku AI;
- odvětvové reakce na dopad AI (včetně jejího dopadu na audiovizuální odvětví, videohry, hudbu, design, vydavatelskou činnost a evropské knižní odvětví, knihovny, muzea a kulturní dědictví a další);
- příležitosti a osvědčené postupy při využívání AI pro kreativitu, kulturní produkci, šíření kultury a přístup k ní;
- údaje o kultuře jako zdroj pro AI a inovace, který odráží evropské hodnoty a podporuje kulturní a jazykovou rozmanitost.

B. Činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků / semináře

i) Činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků

Ve zprávě Komise o pracovním plánu na období 2023–2026 se konstatuje, že členské státy mají zájem více využívat činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků. Jedná se o dobrovolné výměny vedené členskými státy na odborné úrovni, které zúčastněným zemím poskytují praktický rámec pro sdílení zkušeností, srovnávání politických přístupů a určování osvědčených postupů. V případě potřeby mohou být v rámci těchto činností vypracovány souhrnné zprávy a praktická doporučení. Činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků by měly zůstat flexibilní a reagovat na nově se objevující výzvy. Mohou zahrnovat tyto oblasti:

- *Postavení umělců a kulturních pracovníků*: výměna zkušeností ohledně témat, která mají dopad na kulturní a kreativní odvětví, jako jsou pracovní podmínky, spravedlivé odměňování, genderové rozdíly a rozdíly v zastoupení, překážky přeshraniční mobility, nebo opatření navazující na předchozí doporučení skupiny pro OMK[14].

- *Kreativní móda*: výměna osvědčených postupů týkajících se strukturálních výzev, jimž kreativní móda jako samostatné kulturní a kreativní odvětví čelí, včetně udržitelné transformace, přístupu k financování, dovedností a přenosu řemesel.

- *Dlouhodobé uchování digitálního kulturního dědictví*: výměna osvědčených postupů s možností rozvoje společných řešení a nástrojů pro dlouhodobé přeshraniční uchovávání různých forem digitálního kulturního dědictví v EU, mimo jiné včetně audiovizuálního, textového, vizuálního a nemovitého kulturního dědictví, s cílem zvýšit připravenost a odolnost kulturních a kreativních odvětví, včetně kybernetické odolnosti.

---

[14] Skupina odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace (OMK) na téma „*The Status and Working Conditions of Artists and creative and Cultural Professionals (2023)*“ („Postavení a pracovní podmínky umělců a kreativních pracovníků a pracovníků v kulturním odvětví(2023)“).

- *Přístup ke kultuře a účast na kulturním životě*: výměna osvědčených postupů na podporu přístupu ke kultuře a kulturnímu dědictví a účasti na nich, zejména přístupu nedostatečně zastoupených skupin, osob se zdravotním postižením, mladých a starších osob a osob žijících ve venkovských a odlehlých oblastech.

Činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků by se mohly dále soustředit případně na oblasti, jako jsou vzdělávání v oblasti kultury a umění, včetně filmového vzdělávání, ohrožení umělci, demokratická odolnost a evropské historické povědomí, živé dědictví, tradiční řemesla a nehmotné kulturní dědictví, knihovny, vydavatelství a evropské knižní odvětví, design, architektura a vysoce kvalitní prostředí pro život, audiovizuální a filmové odvětví, hudební odvětví, nedovolený obchod s kulturními statky a kulturní dědictví pod vodní hladinou.

ii) Semináře

„Semináře“ jsou výměny vedené Komisí, které podle potřeby sdružují členské státy, odborníky a zúčastněné strany. Semináře mohou zahrnovat téma:

- *Kultura a zdraví*: výměna osvědčených postupů týkajících se probíhající spolupráce mezi oblastmi kultury a zdraví a kvality života, včetně příspěvků, z nichž budou vycházet pokyny EU v oblasti kultury, zdraví a kvality života[15].

[15] Iniciativa Komise v rámci Kulturního kompasu pro Evropu.

C. Skupiny odborníků pro otevřenou metodu koordinace (OMK)

Cíl: usnadnit strukturovanou odbornou spolupráci a vypracovat praktická doporučení pro tvorbu politik na úrovni Unie a případně na vnitrostátní úrovni.

i) *Uvolnění finančních prostředků na kulturu: stimulace investic do kulturních a kreativních odvětví*

Odůvodnění: přiměřené financování kultury má zásadní význam pro zajištění silnějšího a konkurenceschopnějšího kulturního odvětví. Rozpočty na kulturu jsou však v celé Evropě pod neustálým tlakem.

Cíl: tato skupina pro OMK posoudí financování kultury a vypracuje doporučení pro členské státy a orgány EU ohledně toho, jak dále stimulovat využívání inovativních nástrojů financování, mobilizovat a řídit soukromé, dobročinné a jiné zdroje a mechanismy financování a spolupráce v souladu se zásadou subsidiarity. To zahrnuje přezkoumání toho, jak lze kulturní a kreativní odvětví posílit vytvořením prostředí příznivého pro navýšení finančních prostředků a jak mohou kulturní instituce a odborníci nejlépe řídit jejich rozvoj a řešit veškerá související rizika. Skupina pro OMK rovněž zváží, jak lze financování kultury horizontálně začlenit do různých nástrojů financování, což umožní těžit v odvětví kultury z výzkumu, podnikání, mobility, mezinárodního rozvoje a dalších. Skupina pro OMK by měla sdružovat odborníky na kulturní politiku a odborníky na mechanismy veřejného a soukromého financování. Měla by rovněž zohlednit nově zahájenou práci organizace UNESCO na vypracování pokynů a doporučení pro financování kultury, mimo jiné prostřednictvím pozvání příslušných odborníků z organizace UNESCO k účasti ve skupině.

Tato nová skupina pro OMK bude usilovat o přezkum zjištění a doporučení uvedených ve zprávě z roku 2015 nazvané „Směřování k účinnějšímu finančnímu ekosystému: inovativní nástroje usnadňující přístup k financování pro kulturní a kreativní odvětví“. Bude rovněž vycházet ze zkušeností a zdrojů získaných v rámci projektu Creative FLIP (*Finance, Learning, Innovation and Intellectual Property Rights for the CCSI* – Financování, učení, inovace a práva duševního vlastnictví pro kulturní a kreativní odvětví a průmysl).

Skupina pro OMK přispěje k vytvoření pokynů EU pro strategické investice do kultury[16] a ve spolupráci s příslušnými finančními institucemi prozkoumá inovativní investiční nástroje pro přilákání soukromého kapitálu, včetně filantropie.

Cílové výstupy: odborná zpráva nastiňující klíčová doporučení pro začlenění kultury do průřezových mechanismů financování a pro rozvoj prostředí příznivého pro veřejné a soukromé financování kultury.

ii) Kultura a kulturní dědictví a připravenost a reakce na krize a katastrofy

Odůvodnění: ve stále nestabilnějším globálním geopolitickém kontextu jsou kultura a kulturní dědictví příliš často terčem útoků během konfliktů a v období nestability. Tyto útoky mohou mít mnoho podob, včetně přímého zacílení na kulturní infrastrukturu a památky kulturního dědictví. V pokračující válečné agresi Ruska proti Ukrajině se nadále ukazuje, že cílené ničení kultury a dědictví je záměrnou taktikou kulturní války, jejímž cílem je oslabit a zničit kulturní identitu. Stupňující se povětrnostní extrémy, včetně povodní, vln veder a přírodních požárů, způsobené klimatickou krizí, rovněž představují pro kulturu a památky kulturního dědictví v celé Unii významná rizika vzniku takových mimořádných situací a vyžadují reflexi, analýzu a konkrétní a koordinovaná meziodvětvová opatření týkající se připravenosti na tyto události. Krádeže v muzeích a jiných kulturních institucích navíc ve stále větší míře ohrožují celistvost kulturního dědictví v řadě členských států.

---

[16] Iniciativa Komise v rámci Kulturního kompasu pro Evropu.

Cíl: Evropa se z reakcí na nedávné krize poučila, že činnosti na úrovni EU mohou doplňovat dvoustranné iniciativy členských států a mohou poskytnout cenný příspěvek a být vzorem v oblasti připravenosti na krize, řízení rizik a reakce na mimořádné události v odvětví kultury a kulturního dědictví. V rámci OMK by měly být zváženy mechanismy včasného varování a okamžité reakce, ochrana, uchovávání a obnova kulturních statků a kulturního dědictví a osvědčené postupy v oblasti bezpečnostních opatření proti krádežím v muzeích a jiných kulturních institucích. Iniciativy jako je Přístup Týmu Evropa pro kulturní dědictví na Ukrajině, které reagují na útoky na kulturní statky, a začlenění ochrany kulturního dědictví do unijních rámců civilní ochrany zajišťují koordinovaný, efektivní a rozšiřitelný přístup. Ve Strategii Unie připravenosti je navržena řada opatření v rámci přístupu zohledňujícího všechna rizika, celou společnost a všechny úrovně správy. Tato OMK sdružuje odborníky na politiku v oblasti kultury a kulturního dědictví a odborníky na připravenost a reakci na krize a katastrofy a bude se snažit formulovat doporučení pro dynamický, pohotový a účinný model koordinace reakce EU na hrozby, kterým čelí společné kulturní dědictví, přičemž bude rovněž zohledňovat stávající rámce a nástroje připravenosti a reakce na krize a katastrofy na úrovni EU. Měla by se zabývat připraveností na krize a katastrofy, řízením rizik a reakcemi na mimořádné události týkající se hmotného i nehmotného kulturního dědictví, přičemž je v příslušných případech třeba zohlednit technologie uchovávání digitálních záznamů.

Cílové výstupy: odborná zpráva obsahující klíčová doporučení a nástroje pro připravenost na krize a katastrofy a řešení rizik v oblasti kulturního dědictví s cílem vypracovat strategičtější, rychlejší, účinnější a citlivější přístup k ochraně kultury a hmotného i nehmotného dědictví.

iii) Umělecká svoboda: posílení kapacit pro ochranu umělecké svobody

Odůvodnění: vzhledem k úloze, kterou kultura a umění zastávají při prosazování evropských hodnot a podpoře demokratické odolnosti, má posílení umělecké svobody obzvláštní význam. Umělecká svoboda umožňuje svobodný a pluralitní projev, dialog a občanskou účast. V rámci konzultací s členskými státy a zúčastněnými stranami z kulturních a kreativních odvětví byla kromě toho umělecká svoboda označena jako klíčový problém pracovního plánu, jelikož umělci a kulturní pracovníci jsou stále více vystaveni přímému i nepřímému tlaku.

Cíl: v rámci OMK by se měli setkávat odborníci na politiku v oblasti kultury, lidských práv nebo spravedlnosti ve spolupráci se zástupci příslušných mezinárodních organizací, včetně Rady Evropy a organizace UNESCO, které již provádějí činnosti v oblasti podávání zpráv a mapování a vyvíjejí politické normy v této oblasti. V rámci této OMK by se měla usnadnit výměna informací o stávajících rámcích, iniciativách a osvědčených postupech na vnitrostátní a mnohostranné úrovni a prozkoumat opatření na ochranu umělecké svobody a podporu prostředí příznivého pro uměleckou tvorbu. Měly by se přezkoumat stávající přístupy k monitorování umělecké svobody a podávání zpráv o ní na vnitrostátní, evropské a mezinárodní úrovni a měly by se identifikovat nedostatky, které brání rozvoji účinných politických reakcí na ochranu umělecké svobody. Cílem této práce by mělo být doplnit stávající iniciativy Rady Evropy, organizace UNESCO, příslušných organizací občanské společnosti a akademické obce a zabránit jejich zdvojování. Skupina pro OMK by měla rovněž zvážit, jak mohou opatření Rady v oblasti umělecké svobody přinést přidanou hodnotu a přispět k širším cílům kulturní politiky, včetně vypracování zpráv o stavu kultury[17].

Cílové výstupy: odborná zpráva, která vychází ze stávajících mezinárodních přístupů a rámců, zejména přístupů a rámců Rady Evropy a organizace UNESCO, zahrnuje osvědčené postupy a možná doporučení pro posílení schopností a kapacit na ochranu a posílení umělecké svobody a identifikuje příležitosti pro budoucí společné iniciativy s Radou Evropy a organizací UNESCO.

[17] Iniciativa Komise v rámci Kulturního kompasu pro Evropu.

D. Sítě a výměny odborníků

i) Síť datového centra EU pro kulturu

Odůvodnění: je třeba pokračovat v práci na rozvoji kapacit pro sběr údajů, výzkum a monitorování v oblasti kultury v celé Unii. Společné prohlášení stanoví kolektivní závazek „podporovat iniciativy zaměřené na zlepšení dostupnosti spolehlivých a srovnatelných údajů o kultuře, které podpoří rozvoj kulturních politik založených na faktech“. V souladu s tím se Komise zavázala zřídit nové datové centrum EU pro kulturu.

Cíl: poskytnout členským státům a Komisi fórum pro sdílení osvědčených postupů, testování nápadů a řešení nedostatků ve sběru dat v kulturních a kreativních odvětvích na úrovni EU spolu s odborníky v této oblasti s cílem dosáhnout větší soudržnosti a případně sladit práci v oblasti údajů o kultuře. Činnosti sítě budou doplňovat stávající práci na oficiálních statistikách a měly by podporovat tvorbu politik založenou na důkazech, mimo jiné prostřednictvím dobrovolné výměny postupů týkajících se společných ukazatelů, interoperability a odpovědné správy údajů. Související činnosti by měly být rovněž využity při rozvoji datového centra EU pro kulturu. Cíle a působnost sítě by měly být před zahájením jejích činností projednány ve Výboru pro kulturní otázky.

Cílový výstup: síť odborníků z členských států, kteří se na dvoustranném nebo mnohostranném, dobrovolném a *ad hoc* základě zabývají měřením a analýzou kultury a kulturních a kreativních odvětví.

ii) Zasedání vyšších úředníků věnovaná mezinárodním kulturním vztahům

Odůvodnění: S ohledem na doporučení skupiny pro OMK zaměřené na správu mezinárodních kulturních vztahů může pravidelná zasedání vyšších úředníků věnovaná mezinárodním kulturním vztahům pořádat každých šest měsíců na dobrovolném základě v rámci své výsady předsednictví. Alternativně může kontinuitu mezi zasedáními vyšších úředníků pomoci zajistit neformální výbor na podporu zasedání vyšších úředníků, jehož se účastní zainteresované členské státy, který by pořádal setkání a usnadnil předběžné plánování témat a pořadů jednání. Tento výbor by se měl skládat z odborníků v oblasti kultury a vnějších vztahů ze zainteresovaných členských států a útvarů Komise a případně ESVČ z oblasti kultury i zahraničních věcí, aby odrážel společnou oblast politiky mezinárodních kulturních vztahů.

Cílový výstup: Pravidelná setkání na podporu kontinuity, strategického plánování a koordinace politik v oblasti mezinárodních kulturních vztahů.

E. Opatření přijatá v návaznosti na předchozí OMK

Z pracovního plánu na období 2023–2026 vyplynul klíčový poznatek, že je třeba, aby sítě vytvořené skupinami pro OMK nadále fungovaly i po dokončení zprávy OMK a aby bylo možné se i nadále zapojovat s cílem podpořit provádění doporučení[18]. Cílem pracovního plánu na období 2027–2030 bude zajistit kontinuitu a výsledky v rámci tematických zaměření nedávných OMK prostřednictvím opatření zahrnujících popřípadě i) hodnocení, ii) neformální výměny názorů v rámci Výboru pro kulturní otázky za účelem sdílení aktuálních informací o provádění doporučení na vnitrostátní a celounijní úrovni, a iii) promítnutí doporučení z činností v rámci OMK do dalších procesů tvorby politik.

F. Prezentace hostů / diskuse ve Výboru pro kulturní otázky

Cíl: v případě témat souvisejících s kulturou, které se řeší v jiných přípravných orgánech Rady, nebo externě, mohou „prezentace hostů / diskuse ve Výboru pro kulturní otázky“ poskytnout prostor pro sdílení nápadů a aktuálních informací o příslušných otázkách. Orientační seznam by mohl zahrnovat tato témata:

- *Ukrajina: kultura, kulturní dědictví a obnova*

Výměny názorů ve Výboru pro kulturní otázky o přístupu týmu Evropa a dalších podpůrných opatřeních s cílem posoudit a určit další potřeby a příležitosti pro spolupráci při poskytování podpory Ukrajině v oblasti kultury a kulturního dědictví.

- *Kulturní práva, kulturní demokracie a sociálně angažované umění: Sdílení osvědčených postupů*

Diskuse ve Výboru pro kulturní otázky za přispění příslušných mezinárodních zúčastněných stran, včetně zvláštního zpravodaje OSN pro kulturní práva.

---

18 Viz zpráva Komise o pracovním plánu EU pro kulturu 2023–2026.

- *Konkurenceschopnost a kulturní rozměr evropského odvětví videoher*

Výměna názorů na případném společném zasedání Výboru pro kulturní otázky a Pracovní skupiny pro audiovizuální odvětví a média.

- *Politika v oblasti architektury, vysoce kvalitní prostředí pro život pro všechny a Nový evropský Bauhaus*

Výměna názorů na případném společném zasedání Výboru pro kulturní otázky a Pracovní skupiny pro životní prostředí za přispění dalších příslušných zúčastněných stran, jako je síť evropských ředitelů politik architektury (EDAP).

- *Autorské právo – prezentace jiných pracovních skupin*

Výměna názorů na případném společném zasedání Výboru pro kulturní otázky a Pracovní skupiny pro duševní vlastnictví (autorské právo).

- *Kultura, evropské dějiny a evropské historické povědomí*

Výměna názorů v rámci Výboru pro kulturní otázky s cílem zapojit příslušné zúčastněné strany z oblasti mezinárodních záležitostí, příslušných orgánů EU nebo jiných subjektů.

Výše uvedený seznam nebrání tomu, aby se předsednictví podle potřeby zabývala dalšími relevantními tématy.

G. Další opatření

V souladu s předchozími pracovními plány EU pro kulturu budou konference, semináře, studie a další opatření i nadále přispívat k provádění pracovního plánu a k prozkoumávání prioritních témat.

Při zachování potřebné flexibility a schopnosti reagovat v rámci tohoto pracovního plánu by mezi orientační témata iniciativ vedených předsednictvím a možné výstupy Rady mohla patřit následující témata:

- přínos knihoven a médií k odolnosti společnosti,
- ochrana kulturního dědictví a boj proti nedovolenému obchodování,
- mezinárodní kulturní vztahy,
- dovednosti a kulturní profese v době transformace,
- autorské právo a kultura,
- nehmotné kulturní dědictví,
- silný kulturní ekosystém pro odolnou a zdravou společnost,
- úloha kultury při zvyšování dobrých životních podmínek, účasti občanů a odolnosti komunit,
- kulturní dědictví pod vodní hladinou,
- kultura a udržitelný cestovní ruch.

Orientační harmonogram pracovního plánu EU pro kulturu na období 2027–2030

	2027		2028		2029		2030	
	H1	**H2**	**H1**	**H2**	**H1**	**H2**	**H1**	**H2**
A. Posilování evropských hodnot, kulturních práv a umělecké svobody								
Umělecká svoboda			OMK					
Přístup ke kultuře			činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků (*příp.*)					
Knihovny a kulturní instituce	konference: knihovny a média pro odolnost společnosti a občanskou angažovanost	konference: veřejné knihovny, čtenářská kultura a gramotnost: evropské perspektivy a řecké iniciativy				hodnocení		
Kulturní práva					Výbor pro kulturní otázky: prezentace hostů/diskuse (*příp.*)			
B. Posílení postavení umělců a pracovníků v kulturním odvětví a podpora lidí a společnosti								
Kultura a zdraví		konference o tzv. předepisování kultury	seminář (*příp.*)	konference a závěry Rady (*příp.*)				

Postavení a pracovní podmínky							hodnocení (*příp.*)	
Dovednosti a odborná příprava			konference: dovednosti pro budoucnost: rozvíjení kultury, dědictví a kreativní ekosystémy					
Dobré životní podmínky, účast občanů a odolnost komunit.								konference a závěry (*příp.*)
C. Kultura, konkurenceschopnost, odolnost, inovace, udržitelnost a soudržnost								
Financování kultury	OMK							
			konference o mechanismech financování					
Připravenost na krize a katastrofy				OMK				
Kulturní data			síť odborníků					

Umělá inteligence		konference o vztahu mezi umělou inteligencí, duševním vlastnictvím a pracovními podmínkami v kulturním odvětví konference o využívání umělé inteligence zaměřená na zachování a podporu kulturního dědictví	Výbor pro kulturní otázky: prezentace hostů/diskuse (umělá inteligence a autorské právo)	politický dialog (*příp.*)		politický dialog (*příp.*)	konference a závěry Rady (*příp.*)	
Kulturní dědictví a klima		neformální ministerské zasedání konference o modré ekonomice a podpoře archeologických nalezišť pod vodní hladinou	konference o muzeích a kulturním dědictví jako faktoru podněcujícím ochranu, regeneraci a odolnost					hodnocení (*příp.*)
Výměny v rámci odvětví (audiovizuální, hudební)			Výbor pro kulturní otázky: prezentace hostů/diskuse (*příp.*) konference o filmovém dědictví a filmovém vzdělávání	Výbor pro kulturní otázky: prezentace hostů/diskuse (*příp.*)				

Politika architektury	zasedání evropských ředitelů politik architektury	zasedání evropských ředitelů politik architektury evropská konference o politikách architektury (ECAP)	zasedání evropských ředitelů politik architektury	zasedání evropských ředitelů politik architektury evropská konference o politikách architektury (ECAP)	zasedání evropských ředitelů politik architektury Výbor pro kulturní otázky: prezentace hostů/diskuse (*příp*.)	zasedání evropských ředitelů politik architektury evropská konference o politikách architektury (ECAP)	zasedání evropských ředitelů politik architektury	zasedání evropských ředitelů politik architektury evropská konference o politikách architektury (ECAP)
Konkurencesch opnost kulturních a kreativních odvětví	konference: přehodnocení konkurencescho pnosti EU: jak přispívají kulturní a kreativní odvětví							
D. Mezinárodní kulturní vztahy a partnerství								
Nedovolené obchodování		konference o nedovoleném obchodu s kulturními statky a padělanými uměleckými díly						
Ukrajina	přístup Týmu Evropa	přístup Týmu Evropa	přístup Týmu Evropa	přístup Týmu Evropa	přístup Týmu Evropa Výbor pro kulturní otázky: prezentace hostů/diskuse (*příp*.)	přístup Týmu Evropa	přístup Týmu Evropa	přístup Týmu Evropa

Mezinárodní kulturní vztahy	zasedání vyšších úředníků (*příp.*)	zasedání vyšších úředníků (*příp.*)	zasedání vyšších úředníků (*příp.*) konference o posílení kulturní spolupráce ve Středomoří	zasedání vyšších úředníků (*příp.*)	zasedání vyšších úředníků (*příp.*) hodnocení (*příp.*)	zasedání vyšších úředníků (*příp.*)	zasedání vyšších úředníků (*příp.*)	zasedání vyšších úředníků (*příp.*)

Pokyny k pracovním metodám

Všeobecné zásady

- Opatření v rámci pracovního plánu by měla být prováděna pružně a v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality.
- Účast je dobrovolná a vychází případně z návrhů kandidátů členských států.
- Opatření v rámci pracovního plánu by neměla nepřiměřeně zvyšovat administrativní zátěž pro členské státy, Komisi ani zúčastněné strany.
- Komise může podporovat provádění pracovního plánu poskytováním odborných znalostí a případně logistické nebo finanční podpory.
- Výsledky činností prováděných v rámci pracovního plánu mohou být případně předloženy Radě nebo jejím přípravným orgánům.
- Opatření v rámci pracovního plánu mohou být podkladem pro budoucí rozvoj politiky a doporučení.
- Předsednictví, členské státy a Komise by měly usilovat o zajištění soudržnosti mezi opatřeními v rámci tohoto pracovního plánu a dalšími příslušnými iniciativami.
- Po dokončení opatření bude případně předložena zpráva o výsledcích.

Politické dialogy

- Politické dialogy bude pořádat Komise za předpokladu, že budou splněny rozpočtové podmínky, ačkoli jednotlivé členské státy nebo předsednictví mohou navrhnout konkrétní téma nebo uspořádat další dialogy či akce, a to i v souvislosti s příslušnými iniciativami přijatými na vnitrostátní úrovni.

- Na politických dialozích by se měli setkávat příslušní tvůrci politik, odborníci a případně zúčastněné strany.

Činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků/semináře

- Činnosti zaměřené na vzájemné předávání poznatků zahrnují dobrovolné výměny vedené členskými státy a poskytují členským státům flexibilní formát pro sdílení osvědčených postupů a zkušeností.

- Členský stát nebo skupina zainteresovaných členských států může, považují-li to za nezbytné, navrhnout organizaci a financování činností zaměřených na vzájemné předávání poznatků. Jsou-li splněny rozpočtové podmínky, může Komise poskytnout finanční podporu.

- Semináře jsou výměny vedené Komisí, které sdružují členské státy, odborníky a zúčastněné strany.

Otevřená metoda koordinace (OMK)

- Otevřená metoda koordinace poskytuje rámec pro spolupráci, výměnu a sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy v souvislosti s některými společnými tématy a umožňuje vypracování nezávazných doporučení.

- Mandát skupiny pro otevřenou metodu koordinace bude finalizován ve Výboru pro kulturní otázky – případně za přispění dalších příslušných pracovních skupin na základě návrhu mandátu předloženého Komisí.

- Mandát může zahrnovat možnost, aby byly do skupiny pro otevřenou metodu koordinace přizvány třetí strany, včetně třetích zemí.

- Na svém prvním zasedání jmenuje každá skupina pro otevřenou metodu koordinace svého předsedu nebo spolupředsedy.

- V závislosti na tématu může být skupina pro otevřenou metodu koordinace vybídnuta k tomu, aby vytvořila menší pracovní skupiny a případně využívala participativní metody.

Sítě a výměny odborníků

- Sítě a výměny odborníků lze využít v případech, kdy je vyžadována nepřetržitá spolupráce, sdílení informací nebo koordinace.

- Příslušné odborníky do těchto sítí a výměn jmenují podle potřeby členské státy a Komise.

Opatření přijatá v návaznosti na předchozí otevřené metody koordinace

- Ve vhodných případech lze uspořádat hodnocení, výměny názorů nebo jiné navazující činnosti týkající se témat, jimiž se zabývaly otevřené metody koordinace v rámci pracovního plánu na období 2023–2026 nebo předchozích pracovních plánů.

- Tyto činnosti by měly posoudit nedostatky v provádění, určit následné povinnosti a vytvořit vazby na budoucí vývoj politik na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni.

Prezentace hostů/diskuse ve Výboru pro kulturní otázky

- V rámci Výboru pro kulturní otázky mohou být uspořádány prezentace hostů nebo diskuse s cílem usnadnit jednání o nových otázkách a vývoji v oblastech politiky souvisejících s kulturou.

- Tyto diskuse mohou v souladu s jednacím řádem Rady zahrnovat příspěvky externích odborníků a zúčastněných stran, jakož i zástupců dalších příslušných přípravných orgánů Rady.

Hlavní související politické dokumenty

- Prohlášení z Cáceres (Španělsko, 2023)
- Listina základních práv Evropské unie (Úř. věst. C 326, 26.10.2012)
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Kulturní kompas pro Evropu (2025) (COM(2025) 785 final)
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o Akčním plánu EU proti nedovolenému obchodu s kulturními statky (COM(2022) 800 final)
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Akční plán pro kontinent umělé inteligence (COM(2025) 165 final)
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Maximální využití inovačního potenciálu EU Akční plán pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU (COM(2020) 760 final)

– Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nová evropská agenda pro kulturu (COM(2018) 267 final)

– Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Nový evropský Bauhaus: Estetika, udržitelnost, pospolitost (COM(2021) 573 final)

– Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o evropském akčním plánu pro demokracii (COM(2020) 790 final)

– Závěry Rady o posouzení právního rámce pro audiovizuální mediální služby a služby platforem pro sdílení videonahrávek (Úř. věst. C, C/2025/2954, 26.5.2025)

– Závěry Rady o ohrožených a vysídlených umělcích (Úř. věst. C 185, 26.5.2023, s. 39)

– Závěry Rady o správě kulturních záležitostí (Úř. věst. C 393, 19.12.2012, s. 8)

– Závěry Rady o kultuře, vysoce kvalitní architektuře a zastavěném prostředí jakožto klíčových prvcích iniciativy Nový evropský Bauhaus (Úř. věst. C 501I, 13.12.2021, s. 13)

– Závěry Rady o posílení postavení kulturních a kreativních odvětví prostřednictvím rozvoje publika založeného na datech (Úř. věst. C, C/2024/3542, 31.5.2024)

– Závěry Rady o posílení kulturního a kreativního rozměru v evropském odvětví videoher (Úř. věst. C, C/2023/1345, 30.11.2023)

– Závěry Rady o přístupu EU ke kulturnímu dědictví během konfliktů a krizí (dokument 9837/21)

– Závěry Rady o zlepšování a podpoře přístupu ke kultuře (Úř. věst. C, C/2024/7446, 13.12.2024)

– Závěry Rady o podpoře mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích na začátku jejich profesní dráhy (Úř. věst. C, C/2025/3165, 4.6.2025)

– Závěry Rady o strategické úloze kultury, kulturního dědictví a audiovizuálních děl při prosazování evropských hodnot a demokratické odolnosti (Úř. věst. C, C/2025/6562, 10.12.2025)

– Úmluva Rady Evropy o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná) (Vallettská úmluva, 1992)

– Úmluva Rady Evropy o ochraně architektonického dědictví Evropy (Granadská úmluva, 1985)

– Úmluva Rady Evropy o trestných činech týkajících se kulturního vlastnictví (Nikósie, 2017)

– Rámcová úmluva o hodnotě kulturního dědictví pro společnost (Úmluva z Faro, 2005)

– Úmluva Rady Evropy o krajině (Florentská úmluva, 2000)

– Usnesení Rady o pracovním plánu EU pro kulturu (2023–2026) (Úř. věst. C 466, 7.12.2022, s. 1)

– Davoská deklarace, „Za vysoce kvalitní stavební kulturu v Evropě“ (Švýcarsko, 2018)

– Strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života (2021–2030) (přijatá dne 5. října 2021)

– Studie Evropské komise, 2020, Postavení a pracovní podmínky umělců a kulturních a tvůrčích pracovníků, závěrečná zpráva, https://culture.ec.europa.eu/resources/document-library/the-status-and-working-conditions-of-artists-and-cultural-and-creative-professionals-0

– Studie Evropské komise, 2026, Studie o dohledatelnosti rozmanitého evropského kulturního obsahu v digitálním prostředí, závěrečná zpráva, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/34da2669-32b4-11f1-be39-01aa75ed71a1

– Evropská komise, Zpráva o sociální ochraně umělců, květen 2025: *Mutual learning on inclusive social protection for artists and creative workers* (Vzájemné učení v oblasti inkluzivní sociální ochrany umělců a tvůrčích pracovníků) – Evropská komise; https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/social-protection-social-inclusion/mutual-learning-inclusive-social-protection-artists-and-creative-workers-2025-05-06_en?prefLang=cs

– Strategická agenda Evropské rady na období 2024–2029 (EUCO 15/24)

– Evropský orgán pro pracovní záležitosti, studie Evropského orgánu pro pracovní záležitosti, zveřejněná v prosinci 2024: https://www.ela.europa.eu/en/news/creative-sectors-ela-study-reveals-precarious-working-conditions-and-undeclared-labour

– Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. listopadu 2023 obsahující doporučení Komisi o rámci EU pro sociální a profesní situaci umělců a pracovníků v kulturních a tvůrčích odvětvích (2023/2051(INL))

– Studie Výzkumné služby Evropského parlamentu (EPRS), rámec EU pro sociální a profesní situaci umělců a pracovníků v kulturních a tvůrčích odvětvích, listopad 2023, https://www.europarl.europa.eu/thinktank/fr/document/EPRS_STU(2023)747426

– Strategický plán Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví do roku 2030, The EUIPO's DNA, a robust, inclusive, diverse and sustainable IP ecosystem that works for all (DNA úřadu EUIPO, robustní, inkluzivní, rozmanitý a udržitelný ekosystém duševního vlastnictví, který funguje pro všechny)

– Europol (2026), Changing tactics, changing targets: the evolving nature of Museum heists (Změna taktiky, měnící se cíle: vyvíjející se povaha krádeží v muzeích), série zpráv Europolu Spotlight, Úřad pro publikace Evropské unie

– Prohlášení skupiny G20 z KwaDukuzy (Jihoafrická republika, 2025)

– Římské prohlášení ministrů kultury skupiny G20 a prohlášení vedoucích představitelů skupiny G20 (Řím, 2021)

– Deklarace ministrů kultury skupiny G20 ze Salvadoru da Bahia (Brazílie, 2024)

– Publikace Mezinárodní rady památek a sídel (ICOMOS) „Evropské principy kvality pro intervence financované EU s možným vlivem na kulturní dědictví: revidované vydání), listopad 2020.

– Zpráva Mezinárodní organizace práce z roku 2023: Budoucnost práce v odvětví umění a zábavy | Mezinárodní organizace práce; https://www.ilo.org/publications/future-work-arts-and-entertainment-sector

– Společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský štít pro demokracii: podpora silných a odolných demokracií (JOIN (2025) 791 final)

– Společné sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o Strategii unie připravenosti (JOIN(2025) 130 final)

– Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy (JOIN(2016) 29 final)

– Společné prohlášení – „Evropa pro kulturu – kultura pro Evropu", 2026 (Úř. věst. C, C/2026/3440, 25.6.2026)

– Závazek ministrů kultury ze světové konference UNESCO o kulturních politikách a udržitelném rozvoji – MONDIACULT 2025: – výsledný dokument (Barcelona, 1. října 2025)

– Porto Santo Charter – Culture and the Promotion of Democracy: Towards a European Cultural Citizenship (Charta z Porto Santo – Kultura a prosazování demokracie: Na cestě k evropskému kulturnímu občanství) (2021)

– Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1)

– Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (akt o umělé inteligenci) (Úř. věst. L, 2024, s. 1689)

– Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o pracovním plánu EU pro kulturu (2023–2026) (COM(2026) 337 final)

– Zpráva Skupiny odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace (OMK) „Culture and Health – Time to Act“ („Kultura a zdraví – čas jednat“) (2025) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/be89805d-9cf8-11f0-97c8-01aa75ed71a1/language-en

– Zpráva skupiny odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace „Creative Shifts: Empowering culture for sustainable living“ („Kreativní změny: Posílení postavení kultury v zájmu udržitelného života“) (2025) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/043230ba-d250-11f0-8da2-01aa75ed71a1

– Zpráva skupiny odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace „Strengthening Cultural Heritage Resilience for Climate Change“ („Posílení odolnosti kulturního dědictví vůči změně klimatu“) (2022) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4bfcf605-2741-11ed-8fa0-01aa75ed71a1/language-en

– Zpráva Skupiny odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace (OMK) „The Status and Working Conditions of Artists and Creative and Cultural Professionals“ („Postavení a pracovní podmínky umělců a kulturních a tvůrčích pracovníků“) (2023) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/01fafa79-1a13-11ee-806b-01aa75ed71a1/language-en

– Zpráva skupiny odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace „Strengthening Europe through Public Libraries – How sustained investment in public libraries and their multiple roles delivers social, cultural and democratic returns“ („Posílení Evropy prostřednictvím veřejných knihoven – jak trvalé investice do veřejných knihoven a jejich četné úlohy přinášejí sociální, kulturní a demokratickou návratnost“) (2026) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/623284d9-8184-11f1-bf5e-01aa75ed71a1/language-en

– Zpráva skupiny odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace „Stormy Times – Nature and humans: Cultural Courage for change“ („Bouřlivé časy – Příroda a lidé: kulturní odvaha ke změně“) (2022) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0380f31c-37c9-11ed-9c68-01aa75ed71a1/language-en

– Zpráva skupiny odborníků členských států pro otevřenou metodu koordinace „Towards a shared culture of architecture – Investing in a high-quality living environment for everyone“ („Na cestě ke společné kultuře architektury: investice do vysoce kvalitního životního prostředí pro všechny“) (2021) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bd7cba7e-2680-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en

– Dialog občanské společnosti na platformě „Voices of Culture“, 2021, https://voicesofculture.eu/2021/07/06/brainstorming-report-status-working-conditions-for-artists-cultural-and-creative-professionals/

– UNESCO 1954: Haagská úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu

– UNESCO 1970: Úmluva o opatřeních k zákazu a zamezení nedovolenému dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků

– UNESCO 1972: Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

– UNESCO 1980: Doporučení týkající se postavení umělců

– UNESCO 1999: Druhý protokol k Haagské úmluvě z roku 1954 na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu

– UNESCO 2001: Úmluva o ochraně podvodního kulturního dědictví

– UNESCO 2003: Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví

– UNESCO 2005: Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů (včetně jejího přizpůsobení digitálnímu prostředí – operační pokyny z roku 2020)

– UNESCO 2015: Doporučení na ochranu a podporu muzeí a sbírek, jejich rozmanitosti a jejich úlohy ve společnosti

– Statistický úřad při UNESCO 2025: Rámec pro statistiky v oblasti kultury

– UNESCO: Re|Shaping Policies for Creativity: we share, we act, we build (Přetváření politik pro kreativitu: sdílíme, jednáme, budujeme) (čtvrté vydání z roku 2026)

– UNESCO: Doporučení o etice umělé inteligence (listopad 2021)

– UNESCO: Provádění doporučení UNESCO z roku 1980 týkajícího se postavení umělců, https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000387452

– Rezoluce Valného shromáždění OSN „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ (přijatá dne 25. září 2015)

– Organizace spojených národů, Pakt pro budoucnost (A/RES/79/1 přijatý dne 22. září 2024)